

האיש מקדש פרק שני קידושין

מ.מ.

עין משפט נר מצוה

א [מיי] פ"ד מהל' גירושין
הלכה כב טו"ע א"ר
לפון ג"כ ג"כ א"ר
ז' :
צב ב מיי פ"ט מהל'
גירושין הלכה לה
סגן עין נ טו"ע א"ר
סימן קמא ספיף מנ:
צב ג ד ה מיי פ"ח מהל'
אישות הל' ד טו"ע
א"ר סימן לה ספיף מה:
צד ר מיי שם טור טו"ע
שם ספיף טו:

שיבוץ לעשותו פשוט. פי' בקונטרס אי משום שיש אורח ציון שיטה
לשיטה כשפוטו אין לחוש שיש סופרים הרבה שאינם
אומנים לסדר כשיצטוו ומימין אורח ציון השיטות ונראה לפי ים חלק
הרבה אין לחוש וא"ע ד' ג' דגט קרמ פסול' לא מיקרי קרמ אלא כשיש
שיטות של חלק טפי מן העדים

גט פשוט. העשו כעין שלנו: **עדין מסוכן.** תחת הכתב: **מקושר.**
התם מפרש לה צבצא צמרא שתקוהו לכהניס שאין יכולין להחזיר
גרשושיה' וכשהיו כועסין הולכין אל הסופר דממנה לכתוב גט ונותנו
לה ומתחרט לאחר זמן תקנו להו מקושר שיש בו טורח לעשותו ולדחי

(א) ב"ב קמ"ג (ב) ב"ב קמ"ג (ג) ב"ב קמ"ג
קפה. וחס דפסם א"ר
הגלון שר' גרם א"ר
(ד) [לפני מה: זש"ג]
(ד) ב"ב קפה. גיטין מה:
(ה) [בבב"י נוסף: דלמרה:]
(ו) מוספתא דקידושין פ"ב
ה"ו, (ז) [לפני פ"ב]
(ח) [שס"ג] (ט) [בבב"י
נוסף: הו"א] (י) [בבב"י
נוסף: הו"א] (יא) [בבב"י
נוסף: הו"א] (יב) [בבב"י
נוסף: הו"א] (יג) [בבב"י
נוסף: הו"א] (יד) [בבב"י
נוסף: הו"א] (טו) [בבב"י
נוסף: הו"א] (טז) [בבב"י
נוסף: הו"א] (יז) [בבב"י
נוסף: הו"א] (יח) [בבב"י
נוסף: הו"א] (יט) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כ) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כא) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כב) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כג) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כד) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כה) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כו) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כז) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כח) [בבב"י
נוסף: הו"א] (כט) [בבב"י
נוסף: הו"א] (ל) [בבב"י
נוסף: הו"א]

מוסף רש"י

גט פשוט. פשוט. שטר
פשוט כעין שלנו שאינו
מפור ומקושר דלמקון,
תפול וקושר קרוין גט
דמחריץ בעלמא וגט חוב
שאין בו אחריות, וכן
בגטין וכן בשטרות מיירי
דמחריץ בגמרא כדי שלא
תחלוץ בין גיטין לשטרות
(רשב"ם ב"ב ק"ס). עדין
מחריץ. בסוף השטר כמו
שטו טהנין לחתום כתבו
(שם). מקושר עדין
מחריץ. חובט שיטה
ומנה חלק כשעור שיטה
המחובה ויפולה על החלק
ותופר וא"כ חובט שיטה
ומנה חלק ויפולה
על החלק ותופר וכן הרבה
כדי מקום תורף השטר,
והעדים חתומין במחון
כענין שפירשו אמוראי
בגמרא ובלבד שלא יהיו
קשרי מרובין מעדין,
דמתן בתם גיטין (פ"א):
דזהו ליה קרמ, ויפוס
השטר כמובן כולו ענין
כפיו וחו הירקא אלגו
הפשוט במקושר ואלו
הכפילות כל כפל וכל
כפיו עמלו ונראה במחון
כין כפל לכפל כעין קסת
הסופר, וכן מנח בגמרא
שעדים החתומין על כל
קשר וקשר נקראין ונראין
מחון (שם וי"ט ה"ח ה"ח),
שיניהם פסולים. שלא
עשו כתיבין ממש, ואם
שטר חוב הוא אינו גובה
לן מן היקוות, ואם
גט אשה אינה מתגרשת
(שם). שיבוץ לעשותו
פשוט. לפשוט ולעשותו
פשוט, שקבע התפילות
ויפתח השטר ויהיה פשוט
(שם). ות"ק לית ליה
מנהג המדינה. בתמיה,
אם רש"י צ"ל לומר שרעי
פשוט ומקושר המפורשין
למ"ק אם יש מנהג שנהגו
לשנות דינם צענין אחר
הכל מנהג המדינה, והלא
ת"ק נמי מודה בזה (שם
קס"ה). באתרא דנהיגי
בפשוט כו'. חלף לפש
בזהו מנהג המדינה מל'
לפלוני תיק ור"ש (שם).
דודאי קפידא. ואם גט
אשה פסול לגש בו (שם).
מזכר סבר קפידא. וא"ע
למה שכתב המדינה בין בפשוט
בין במקושר, כיון דלמח
ליה בפשוט קפידא הוא
ויפול המקושר, ורש"י
סבר הכל מנהג המדינה,
לומר מראה מקום הוא
לכחוד לו לכתוב פשוט, ומיהו
אם יכתוב מקושר טפי
יחלף ליה שרי מנהג
המדינה בשנייהם (שם).
ממקום אחר פסול.

ג' גם פשוט עדין מתוכו מקושר עדין מאחוריו
"פשוט שכתבו עדין מאחוריו ומקושר שכתבו
עדין מתוכו שניהם פסולים ר' חנינא בן
גמליאל אומר מקושר שכתבו עדין מתוכו
כשר שיכול לעשותו פשוט רבן שמעון בן
גמליאל אומר הכל כמנהג המדינה והיונין
בה ותנא קמא לית ליה מנהג המדינה
ואמר ר' רב אשי באתרא דנהיגי בפשוט
ועבד ליה מקושר א"ג באתרא דנהיגי
במקושר ועבד ליה פשוט כולי עלמא לא
פליגי דודאי קפידא כי פליגי באתרא דנהיגי
בין בפשוט בין במקושר ואמר ליה עביד לי
פשוט ואזל ועבד ליה מקושר מר סבר
קפידא ומר סבר מראה מקום הוא לו ר'
אלעזר דתנן בהאשה שאמרה התקבל לי
גיטי ממקום פלוני וקבל לה גיטה ממקום
אחר פסול ורבי אלעזר מכשיר אלמא קסבר
מראה מקום היא לו אמר עולא מחלוקת
בשבח ממוין אבל בשבח יוחסין דברי הכל
אינה מקודשת מאי טעמא מסאנא דרב
מכרעאי לא בעינא תניא נמי הכי מודה
ר' שמעון אם הטעה לשבח יוחסין אינה
מקודשת אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא
דקתני ע"מ שאני כהן ונמצא לוי לוי ונמצא
כהן נתין ונמצא ממזר ממזר ונמצא נתין ולא
פליג ר"ש מתקיף לה מר בר רב אשי אלא
דקתני ע"מ שיש לי בת או שפחה מגודלת
ואין לו על מנת שאין לו ויש לו דשבח ממוין
הוא הכי נמי דלא פליג אלא פליג ברישא

ג' גם פשוט עדין מתוכו מקושר עדין מאחוריו
"פשוט שכתבו עדין מאחוריו ומקושר שכתבו
עדין מתוכו שניהם פסולים ר' חנינא בן
גמליאל אומר מקושר שכתבו עדין מתוכו
כשר שיכול לעשותו פשוט רבן שמעון בן
גמליאל אומר הכל כמנהג המדינה והיונין
בה ותנא קמא לית ליה מנהג המדינה
ואמר ר' רב אשי באתרא דנהיגי בפשוט
ועבד ליה מקושר א"ג באתרא דנהיגי
במקושר ועבד ליה פשוט כולי עלמא לא
פליגי דודאי קפידא כי פליגי באתרא דנהיגי
בין בפשוט בין במקושר ואמר ליה עביד לי
פשוט ואזל ועבד ליה מקושר מר סבר
קפידא ומר סבר מראה מקום הוא לו ר'
אלעזר דתנן בהאשה שאמרה התקבל לי
גיטי ממקום פלוני וקבל לה גיטה ממקום
אחר פסול ורבי אלעזר מכשיר אלמא קסבר
מראה מקום היא לו אמר עולא מחלוקת
בשבח ממוין אבל בשבח יוחסין דברי הכל
אינה מקודשת מאי טעמא מסאנא דרב
מכרעאי לא בעינא תניא נמי הכי מודה
ר' שמעון אם הטעה לשבח יוחסין אינה
מקודשת אמר רב אשי מתניתין נמי דיקא
דקתני ע"מ שאני כהן ונמצא לוי לוי ונמצא
כהן נתין ונמצא ממזר ממזר ונמצא נתין ולא
פליג ר"ש מתקיף לה מר בר רב אשי אלא
דקתני ע"מ שיש לי בת או שפחה מגודלת
ואין לו על מנת שאין לו ויש לו דשבח ממוין
הוא הכי נמי דלא פליג אלא פליג ברישא

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה המתרגם
וכו' והמוסף עליו
דמתרגם וחו:

מוסף תוספות

א מקלפת שער הנשים.
רש"י מניח ד ע"ב.

תום ר"י הוקן

מחלוקת בשבח ממוין. אי
קפידא היה אלא מראה
מקום הוא לו. אבל
בשבח יוחסין. שאמרה
לשלוחה צא וקבל לו
קדושין מפלוני שאמר
לי שיהו לוי ונמצא
כהן, אפילו ר"ש מודה
דקפידא הוה שזה דעת
קצת בני אדם שאין רוצים
להתחרב עם גדול מהם
שמתנאה עליהם. פטנא.
מנעל גדול ממדת רגלי
איני חפיה. שיקריא. שבה
התורה. כצורתו. שבה
לחסר תרגום אנגלוס,
כגון לא תננה על, ריב
[שמות כג, ב] לא
[תהיה] [תהיה] [תהיה]
על דינא. מחרף. מבוה
המקום ומשנה את דבריו
שמוסף מדינת. תרגום
ידון. של אנגלוס שהוא
מסני בריתא במגילת ה' תג,
[א] ושם שכל לא תהיה
ששכחורו וחזרו הוא
יסודו. קרא. משמע יודע
עשרים וארבעה בדיקות.
הלכות. משנה. מדרש.
ור' יוחנן דאמר כהאן
והלכתא כחוקיה דתורה
רביה דר' יוחנן. ועוד דהא
אפיסקופא (ה) הלכתא כתנא
שהוא משנה ולא תשביח
תורה, אלמא תנינא משמע
הלכתא ולא תורה.

המתרגם פסוק בצורתו. פירוש
כמשמעותו כגון לא
מענה על ריב מתרגם לא תסקיד
על דינא הרי זה דלמי דלדברה
מזוה הוא להוציא הדין לאורה אלא
הכי מתרגם לא תתנענע מלאלפא
למלך למתבעי מינך דינא והמוסף
עליו פי' בקונטרס שצ"ל לומר הואיל
וניתן רשות להוסף אוסוף אני
בכל מקום שארצה הרי זה מתקף
פירוש מזוה את השם משנה את
דבריו ואונקלוס הוסיף לא מדעתו
הוסף שהרי צמיני ניתן התרגום
ש שנשתכח וזו ויסדו כדלמך צמנילא
(ד' ג.) ורבינו חננאל פירש ה' המתרגם
פסוק כלורתו כגון ויראו את אלהי
ישראל (שמות כד) דמתרגם וזו ית
אלהא דישאל הכי זה דלמי דשמינה
ממש לא ראו דכתיב (שם לג) כי לא
יראני האדם ומי והמוסף עליו (ה) דלמך
וחזו ית מלכאל דלאלהא הרי זה מתקף
שמולה שצח המקום צמלך אלא הכי
מתרגמי' וזו ית יקאל דלאלהא דישאל:
לצנות

המתרגם פסוק בצורתו. פירוש
כמשמעותו כגון לא
מענה על ריב מתרגם לא תסקיד
על דינא הרי זה דלמי דלדברה
מזוה הוא להוציא הדין לאורה אלא
הכי מתרגם לא תתנענע מלאלפא
למלך למתבעי מינך דינא והמוסף
עליו פי' בקונטרס שצ"ל לומר הואיל
וניתן רשות להוסף אוסוף אני
בכל מקום שארצה הרי זה מתקף
פירוש מזוה את השם משנה את
דבריו ואונקלוס הוסיף לא מדעתו
הוסף שהרי צמיני ניתן התרגום
ש שנשתכח וזו ויסדו כדלמך צמנילא
(ד' ג.) ורבינו חננאל פירש ה' המתרגם
פסוק כלורתו כגון ויראו את אלהי
ישראל (שמות כד) דמתרגם וזו ית
אלהא דישאל הכי זה דלמי דשמינה
ממש לא ראו דכתיב (שם לג) כי לא
יראני האדם ומי והמוסף עליו (ה) דלמך
וחזו ית מלכאל דלאלהא הרי זה מתקף
שמולה שצח המקום צמלך אלא הכי
מתרגמי' וזו ית יקאל דלאלהא דישאל:
לצנות

וה"ה לסיפא הכא נמי פליג ברישא וה"ה לסיפא הכי השתא התם אירי
ואירי דשבח ממוין פליג ברישא והוא הדין בסיפא הכא דשבח יוחסין
הוא אם איתא דפליג נתני איבעית אימא הכא נמי שבח יוחסין מי סברת
מאי מגודלת גדולה ממש מאי מגודלת גדלת דאמרה היא לא יחא
לי דשקלה מילי מינאי ואולא נדיא קמי שיבוטתי תנו רבנן על מנת שאני
קריינא כיון שקרא שלשה פסוקים בבית הכנסת הרי זו מקודשת ר' יהודה אומר
צורתו הרי זה בדאי והמוסף עליו הרי זה מחרף ומגדף אלא מאי תרגום
תרגום דידן והני מילי דא"ל קריינ' אבל אמר לה קרא אנא עד דקרי אורייתא
נביאי וכתובי בדיוקא על מנת שאני שונה חזקיה אמר והלכות ור' יוחנן אמר
תורה מיריבי איזו היא משנה ר' מאיר אומר הלכות ר' יהודה אומר מדרש
מאי

וה"ה לסיפא הכא נמי פליג ברישא וה"ה לסיפא הכי השתא התם אירי
ואירי דשבח ממוין פליג ברישא והוא הדין בסיפא הכא דשבח יוחסין
הוא אם איתא דפליג נתני איבעית אימא הכא נמי שבח יוחסין מי סברת
מאי מגודלת גדולה ממש מאי מגודלת גדלת דאמרה היא לא יחא
לי דשקלה מילי מינאי ואולא נדיא קמי שיבוטתי תנו רבנן על מנת שאני
קריינא כיון שקרא שלשה פסוקים בבית הכנסת הרי זו מקודשת ר' יהודה אומר
צורתו הרי זה בדאי והמוסף עליו הרי זה מחרף ומגדף אלא מאי תרגום
תרגום דידן והני מילי דא"ל קריינ' אבל אמר לה קרא אנא עד דקרי אורייתא
נביאי וכתובי בדיוקא על מנת שאני שונה חזקיה אמר והלכות ור' יוחנן אמר
תורה מיריבי איזו היא משנה ר' מאיר אומר הלכות ר' יהודה אומר מדרש
מאי

ומשל הוא: נפין. זה גזעו על שם ויתנס יהושע חוטבי עלים ושאזי מיש (ש) ואמר' ציבנות (ד' ע"ג): דוד גזר עליהם: מגודלת. גדולה ורואיה
לשמיני: אלא פליג ברישא. צבצא קמיייתא גבי עה ונמלא עשיר: וה"ס. דפליג צבצא בתרייתא גבי שפחה וכיון דפליג ברישא דלם הטעה לשבח
לאו טעותא היא לא אליטריך למהדר אפלוגי בסיפא הכי נמי גבי שצח יוחסין לא אליטריך אפלוגי דפליג ברישא צבצא ממון וה"ה פליג בסיפא
לשבח יוחסין: הסס. גבי צת או שפחה מגודלת: איני וואי. רישא דעני ונמלא עשיר ויפאל דלין לו שפחה ויש לו תרוייהו לשבח ממון הוא
כיון דגלי ר"ש פלוגתא ברישא לא אליטריך למהדר אפלוגי בסיפא: הסס. גבי לוי ונמלא כהן: דשבח יוחסין הוא. ואיכא למימר דמדה ר' שמעון
בזה משום דמסאנא דרב מכרעאי הוא אם איתא דפליג ר' שמעון עליה נתנייה: גדלם. חשובה: לא יחא לי. שמהא שפחה חשובה לי דשקלה
מילי מינאי ואולא נדיא גבי צבצאתי משום שהיא חשובה מנייה לספר עם שכיותיה ותשמע ממני דברים ותקדר אותם לפני שכיותיה ותתן אותי
בפיהם ללעג וקלם: יתרגם אפי' מדעפיה. בתמיה שלא כתרגום שלנו: המתרגם פסוק כלורתו. שצ"ל לחסר מוספת התרגום שלנו לומר לא
אתרגם פסוק זה אלא כלורתו כגון לא מענה על ריב (שמות כג) לא תסקיד על דינא הרי זה דלמי: והמוסף עליו. שצ"ל לומר הואיל
וניתן רשות להוסף אוסוף גם אני בכל מקום שארצה: הרי זה מחרף. מזוה את המקום משנה את דבריו. ואונקלוס כשהוסיף לא מדעתו
הוסף שהרי צמיני ניתן אלא שנשתכח וזו ויסדו כדלמך צמנילא (ד' ג.) ושם שכל זה תרגום: והני מילי. דקגי צבצא פסוקים דלמך לה
קריינא: הלפום. הלכה למשה מסיני: תורה. קס"ד תורה שכתב: מדרש. ספרא וספרי שהן הלכות של [מדרש] מקראות (ס) (ספר ויקרא) ח'.

ומשל הוא: נפין. זה גזעו על שם ויתנס יהושע חוטבי עלים ושאזי מיש (ש) ואמר' ציבנות (ד' ע"ג): דוד גזר עליהם: מגודלת. גדולה ורואיה
לשמיני: אלא פליג ברישא. צבצא קמיייתא גבי עה ונמלא עשיר: וה"ס. דפליג צבצא בתרייתא גבי שפחה וכיון דפליג ברישא דלם הטעה לשבח
לאו טעותא היא לא אליטריך למהדר אפלוגי בסיפא הכי נמי גבי שצח יוחסין לא אליטריך אפלוגי דפליג ברישא צבצא ממון וה"ה פליג בסיפא
לשבח יוחסין: הסס. גבי צת או שפחה מגודלת: איני וואי. רישא דעני ונמלא עשיר ויפאל דלין לו שפחה ויש לו תרוייהו לשבח ממון הוא
כיון דגלי ר"ש פלוגתא ברישא לא אליטריך למהדר אפלוגי בסיפא: הסס. גבי לוי ונמלא כהן: דשבח יוחסין הוא. ואיכא למימר דמדה ר' שמעון
בזה משום דמסאנא דרב מכרעאי הוא אם איתא דפליג ר' שמעון עליה נתנייה: גדלם. חשובה: לא יחא לי. שמהא שפחה חשובה לי דשקלה
מילי מינאי ואולא נדיא גבי צבצאתי משום שהיא חשובה מנייה לספר עם שכיותיה ותשמע ממני דברים ותקדר אותם לפני שכיותיה ותתן אותי
בפיהם ללעג וקלם: יתרגם אפי' מדעפיה. בתמיה שלא כתרגום שלנו: המתרגם פסוק כלורתו. שצ"ל לחסר מוספת התרגום שלנו לומר לא
אתרגם פסוק זה אלא כלורתו כגון לא מענה על ריב (שמות כג) לא תסקיד על דינא הרי זה דלמי: והמוסף עליו. שצ"ל לומר הואיל
וניתן רשות להוסף אוסוף גם אני בכל מקום שארצה: הרי זה מחרף. מזוה את המקום משנה את דבריו. ואונקלוס כשהוסיף לא מדעתו
הוסף שהרי צמיני ניתן אלא שנשתכח וזו ויסדו כדלמך צמנילא (ד' ג.) ושם שכל זה תרגום: והני מילי. דקגי צבצא פסוקים דלמך לה
קריינא: הלפום. הלכה למשה מסיני: תורה. קס"ד תורה שכתב: מדרש. ספרא וספרי שהן הלכות של [מדרש] מקראות (ס) (ספר ויקרא) ח'.